

בנין יצחק

• על פרשת השבוע •

'ירח ימים' של חודש אלול

נועד לכבוש היצר ולטהר הנשמה

מקודם, "והבאתה אל תוך ביתך, וגלחת את ראשה, ועשתה את צפרניה, והסירה את שמלת שביה מעליה, וישבה בביתך, ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים" (שם, יב-יג), ולאחר שעשה כל הדברים האלו, הותר לו הדבר הזאת - 'ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה' (שם).

'אשת יפת תואר' - זהו הנשמה הקדושה

זהו פירוש הפסוקים לפי פשוטו של מקרא. אך בזוהר הקדוש (זוהר חדש כי תצא צו: ב) ביארו, ש"אשת יפת תואר", הכוונה לנשמה הקדושה המכונה 'אשה', כלשון הכתוב (משלי לא, ל) 'אשה יראת ה' היא תתהלל'. בקרב כל אחד מישראל שוכנת נשמה קדושה וטהורה החצובה ממחצב הנשמות תחת כסא הכבוד, וכל תפקידנו עלי אדמות הוא, לשמר ולטפח את הנשמה כראוי, ליתן לה את מזונה הראוי לה - דהיינו תורה מצוות ומעשים טובים, ויחד עם זה לשמור עליה מכל משמר, לבל תיטנף בחטאים עוונות ופשעים ח"ו.

טעם קריאת פרשת כי תצא בחודש אלול

לא בכדי נקראת תמיד "פרשת כי תצא" בעיצומה של חודש אלול, רק מפני שבפרשה זו מרומזים כמה וכמה עניינים הנוגעים למעשה לחודש התשובה בכלל, ולמלחמת היצר בפרט, כמבואר בספרים הקדושים. ובכן דבר בעתו מה טוב לעסוק בדברים העולים למעשה מפרשה זו, לדעת את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון, למען נוכל לשוב אל השי"ת באופן היותר מועיל, ולהכין את עצמינו כראוי לקראת יום הדין והמשפט.

תחילת פרשתן עוסקת בענין אשת יפת תואר, כדכתיב (דברים כא, י"א) 'כי תצא למלחמה על אויבך, ונתנו ה' אלקיך בידך, ושבת שביו, וראית בשביה אשת יפת תאר, וחשקת בה, ולקחת לך לאשה'. והיינו שאם במהלך מלחמת הרשות מצא אחד מישראל אשה נכרית יפת תואר שמוצאת חן בעיניו, וחפץ לשאת אותה לאשה, אומרת לנו התורה הקדושה שהדבר מותר לו. ובלבד שיקיים בה כמה תנאים

וכמובן שהדבר הראשון אותו מחויב לעשות הוא, לגאול את נשמתו הקדושה שנפלה על ידו בשבי אצל היצר הרע, לאחר שפשע בשמירתו עליה, ולהשתדל בכל כוחותיו להעלותה ולרוממה מן המקום הנמוך אליה הגיעה, לרחוץ אותה ולהדיחה מכל הכתמים והטינוף שנדבקו עליה, להשיבה אל כנה ואל כבודה הראוי לה מבית המלך כפי שהייתה רגילה מימים ימימה.

'וראית בשביה אשת יפת תואר' - זהו הנשמה שנשבית על ידי האדם בידי היצר הרע

וזהו כוונת הפסוקים, **'כי תצא למלחמה על אויביך'**, יש לנו לצאת במלחמה גדולה כנגד האויב והשונא הגדול ביותר שלנו - זהו היצר הרע. והקב"ה מבטיח לנו, **'ונתנו ה' אלקיך בידך'**, שנזכה לנצח את יצרנו הרע בזכות יציאתנו למלחמה כנגדו. ואזי הדבר הראשון שיש לנו לעשות הוא, **'ושבית שבי'**, לחזור ולקחת מן היצר הרע כל מה שחטף לתוך השבי הנורא שלו.

'וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה'. פירוש, הדבר הראשון שיש לנו לחפש ולמצוא בתוך שבי היצר הרע, הוא ה'**אשת יפת תואר**' שכבר נתבאר שזהו הנשמה הקדושה של האדם, שעל ידי מעשיו הרעים של האדם, הצליח היצר לחוטפה ממשכן הקדושה ולהכניסה בתוך השבי הטמא שלו. ועתה **'וחשקת בה ולקחת לך לאשה'**, יש לנו לחשוק ולרצות עד מאד, לחזור ולקחת את הנשמה הקדושה אלינו, ומעתה לחזור ולשמור עליה כבבת עינינו,

אמנם היצר הרע וכל כת דיליה אינם שובתים לרגע ממלאכתם, ובכל עת ועונה מבקשים לתעתע באדם, לפרוש מצודות לרגליו להכשילו ולהחטיאו, כשכל כוונתם בזה הוא, להוציא את הנשמה הקדושה ממשכן כבודה, ולשבות אותה חלילה אל הצד שלהם - הסיטרא אחרא. ולדאבוננו הרב פעמים הרבה המה מצליחים במשימתם השפלה, ועולה בידם להניח את שבט הרשע על גורל הצדיקים.

תפקידנו בחודש אלול הוא, לפדות את הנשמה הקדושה משביה

ואי אפשר לתאר את הצער הנורא של הנשמה הקדושה בעת ההיא. שהרי עד עתה מורגלת הייתה ליהנות מזיו השכינה וכבודה, ואילו עתה נהפך עליה הגלגל ליפול ביד צר, ולשבת בשבי היצר הרע במקום של סחי ומיאוס. וככל שהזמן עובר הולכת הנשמה ומוכתמת יותר ויותר מכל הלכלוך והזוהמה בה היא שורה שלא ברצונה, עד שהיא מאבדת את תוארה המבהיק ויופיה הנדיר, עד שכמעט ואין יכולים להכיר יותר שזוהי אותה נשמה שעד מזמן לא רב ישבה בכבודה של עולם, מלאה זיו ומפיקה נוגה דקדושה.

אולם כל יהודי באשר הוא שם, הוא בכל זאת יהודי, 'ישראל, אף על פי שחטא, ישראל הוא' (סנהדרין מד.). ובהגיע חודש אלול ושומע את קול תרועת השופר מנסר בחללו של עולם, הרי הוא מתעורר לשוב אל השי"ת בכל לב ובכל נפש, ומוכן לעשות את כל אשר לאל ידו בכדי לשוב אל אישו הראשון.

חודש אלול הוא זמן התשובה

ועל דרך זה מבאר גם מרן האר"י הקדוש זצוק"ל (לקוטי תורה פרשת כי תצא) וכך לשון קדשו: "יען כי לפתח חטאת רובץ [היצר הרע מגיע לאדם מיד בעת לידתו], ויצר טוב אינו בא עד שהאדם נעשה בן י"ג שנה, לכן האיברים של אדם רגילים עם היצר הרע מיום הלידה. [וזהו 'כי תצא למלחמה על אויבך'] כשהאדם בא לשוב בתשובה, היינו שיצא למלחמה על האויבים, שהוא היצר הרע והאיברים, 'ונתנו ה' אלקיך בידך' שהוא היצר הרע, אז 'ושבית שביו' שהם אברי הגוף.

'וראית בשביה אשת יפת תואר' שהיא הנשמה, 'וגלחה את ראשה' שתסיר אמונות הרעות, 'ועשתה את צפרניה' שהוא חתיכת ומניעת המותרות*, 'והסירה שמלת שביה' שהוא הלבוש שנעשה ממעשה העבירות כענין 'הסירו הבגדים הצואים' (זכריה ג, ד). ואחר כך 'ובכתה אביה' זה הקב"ה, 'ואמה' זו כנסת ישראל כענין 'אחרי שובי נחמתי' (ירמיה לא, יח), ותבכה על עונותיה "ירח ימים" שהוא חודש אלול, שהם ימים ולא שנים, שהם זמן התשובה.

"חודש המיוחד לתשובה שהוא חודש אלול"

ועל דרך זה מבאר גם האור החיים הקדוש (בפרשתן) וכך לשון קדשו: 'וראית בשביה אשת יפת תואר', אמר 'אשת' סמוך, פירוש נשמת אדם, כי אין הס"מ שולט

שתהיה לנו תמיד בבחינת 'אשה יראת ה' היא תתהלל'.

'ירח ימים' - זהו חודש אלול

ועל דרך זה מבארים הזוהר הקדוש את המשך הפסוקים, 'והבאתה אל תוך ביתך' - שתשיב את הנשמה הקדושה אליך, אל מקום משכן הנשמה, לאחר שבמעשיך הרעים גירשת אותה ממך. וממשיך הכתוב לבאר סדר טהרת הנשמה, 'וגלחה את ראשה ועשתה את צפרניה' - עתה צריך לטהר את הנשמה מן הזוהמה אשר הטיל בה הנחש הקדמוני, דהיינו היצר הרע. ואחר כך 'והסירה את שמלת שביה' - תסיר את מלבושי הטומאה שהתהוו מחטא העגל הקדמון.

ועל כולם 'ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים' - "ירח ימים" הכוונה לחודש אלול שבו עלה משה רבינו לשמים, לבקש רחמים על ישראל שיזכו למחילה סליחה וכפרה, ודבר זה מתעורר מחדש בכל שנה ושנה, והיינו שבמשך ימי חודש אלול צריך כל איש ישראלי לבכות על הנשמה הקדושה, לשפוך לב לפני אבינו שבשמים ולהוריד נחלי דמעות, לבקש מחילה ממי שהכל שלו, על שמעל בשליחותו ולא השגיח כראוי על הנשמה הקדושה - חלק אלוך ממעל - שהופקדה בידו למשמרת, כמו שאמר נעים זמירות ישראל (תהלים קיט, לו) 'פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך', עד כאן תורף דברי הזוהר הק'.

א. ומבואר בזה בדרך אגב, שזהו העבודה בחודש אלול, למנוע עצמו מכל מיני המותרות, ולקדש עצמו במותר לו, כהכנה דרבה לקראת יום הדין בראש השנה.

‘וגלחה את ראשה’. גם בחינת הקליפה הרמוזה ב'**צפרנים**’, אמר כנגדה **‘ועשתה את צפרניה’** לשון תיקון. ותסיר מסוה הטומאה המתכסה בה הנפש מרוח הטומאה, והוא אומרו **‘והסירה את שמלת שביה מעליה’**, פירוש שקנתה משביתה במקום טמא, וזה יהיה על ידי מירוק החטאים ודרכי התשובה, והכנת הדעת מול אלקי ישראל ב"ה.

ויבחר מקום מושב לה, בית מיוחד לישראל, שהוא בית המדרש, והוא אומרו **‘וישבה בביתך’**. ותתוודה בבכי על אשר מעלה באביה ואמה ועל פרידתה מהם, **‘אביה’** זה הקדוש ברוך הוא, **‘אמה’** היא כנסת ישראל (ברכות לה:). **‘ירח ימים’** זה שיעור המספיק לשב. או ירמוז לחודש המיוחד לתשובה שהוא חודש אלול. עכלה"ק.

בנפש עד שתרד מטה ותכנס באדם, ממנו הוא לוקחה בשבי, והנפש תקרא **‘אשה’**. וקרא לזו **‘יפת תואר’**, כי הנפש יפה עד מאד, אלא שמתנוולת במעשיה הרעים. וכשינוצח היצר, אז ישכיל האדם בנפשו, מה יפה ומה נעימה היא.

ואמר **‘וחשקת בה’**, פירוש, אז, החשק שהיה לו [מקודם] בדברי היצר ובפיתויו, [עתה] ילבישם בה, לתקן לה המושכלות ועולם הקיים שכולו טוב. ואומרו **‘והבאתה אל תוך ביתך’**, לפי שעל ידי פיתוי הרע מתרחקת הנפש מהגוף, ושוכן חלק רע במקומה וכו', וכשנוצח יצרו, יביא [בחזרה את] נפשו לתוך ביתו, ויקרא **‘בעל נפש’**.

ולהיות שהנפש שקנה ממקום טמא, צריך לנקותה מתחלואי הרע הנדבק בה, שהוא בחינת שער הראש, והוא אומרו

‘חודש אלול’ - חסד גדול ומתנה טובה מאת השי"ת

הנותן מתנה לחברו צריך להודיעו

ונראה לבאר על פי מה שכתב בספר **החינוך** (מצוה שיא) בביאור המתנה הגדולה של יום הדין ראש השנה: **‘ומשרשי מצוות המועד הזה, שהיה מחסדי האל על ברואיו לפקוד אותם ולראות מעשיהם יום אחד בכל שנה ושנה. כדי שלא יתרבו העוונות [במשך השנים], ויהיה [עדיין] מקום**

הנה התבאר לנו בכל זה, הן בדברי הזוהר הקדוש, והן בדברי האר"י הקדוש, והן בדברי האור החיים הקדוש, ש**‘ירח ימים’** קאי על חודש אלול, שזהו החודש המיוחד לתשובה. ויש להבין למה באמת ניתן לנו חודש שלם **‘ירח ימים’** עבור עסק התשובה.

ויחתמו לו שנה טובה ומבורכת בכל מילי דמיטב.

'א'נה ל'ידו ו'שמתי ל'ך' - ראשי תיבות 'אלול'

וזהו מה שמצינו בכתבי רבינו האר"י ז"ל שכתב, שגם עצם 'חודש אלול' הוא מתנה נפלאה שנתן לנו הקב"ה בכדי שנוכל להתכונן כראוי לקראת יום הדין, וכך לצאת זכאי בדין. וכפי המובא ב'שער הפסוקים' לרבינו האריז"ל (פרשת משפטים) וכך לשון קדשו: "הנה ראשי תיבות 'א'נה ל'ידו ו'שמתי ל'ך' (שמות כא, יג) הוא 'אלול', לרמוז כי הקב"ה בחסדו אינה וזימן חודש אלול, לכל מי שחטא בתוך השנה, שישוב אז בתשובה, ויקבלוהו, ובחודש הזה נאמר (תהלים קמה, יח) קרוב ה' לכל קוראיו".

ועל דרך זה כתב ה'חיי אדם' (ח"ב כלל קלח ס"א) לבאר גודל המתנה והחסד של 'חודש אלול': "באהבת הקדוש ברוך הוא את עמו ישראל, הרבה להיטיב אותנו וציונו לשוב לפניו בכל עת שנחטא, ואף שהתשובה טובה בכל עת, מכל מקום חודש אלול הוא מובחר ומוכן יותר שמקובל תשובתו משאר ימות השנה, לפי שימים אלו הם ימי רצון מעת שנבחרנו לעם".

במלחמה פתאומית קשה להתגונן

משל נפלא אמר על זה הרה"ק החידושי הרי"ם מגור זי"ע, לתאר גודל החסד והטובה אשר עשה עמנו הקב"ה בזה שנתן לנו את חודש אלול כהכנה ליום הדין בראש השנה. דהנה אחד מתכסיסי המלחמה המוצלחים ביותר הוא, להפתיע את ארץ

לכפרה, והוא רב חסד מטה כלפי חסד, וכיון ש[העבירות של שנה אחת בלבד] הם מועטים, מעביר עליהן. ואם אולי יש בהם עוונות שצריכין מירוק, נפרע מהם מעט מעט, וכעין מה שאמרו זכרונם לברכה (עבודה זרה ד.) אוהבו, נפרע ממנו מעט מעט. [לעומת זה] ואם לא יפקדם עד זמן רב, [ולא בכל שנה ושנה], יתרבו [העוונות במשך השנים] כל כך, עד שיתחייב העולם כמעט כלייה חלילה, עכ"ל.

ומבואר בדבריו הקדושים עד כמה היום טוב של ראש השנה הוא מתנה טובה שמעניק לנו הקב"ה, כדי לטהר את נפשותינו פעם אחת בשנה, וכך לא יתקבצו בידינו עוונות רבים וחטאים גדולים מנשוא של כמה וכמה שנים, כי אז היו העבירות הולכים ותופחים משנה לשנה עד שהיו מגיעים לחשבון גדול ונורא ואיום, עד כדי כך שהיה העולם מתחייב כליה ח"ו. ונמצא שזהו חסד גדול ומתנה נפלאה שמעניק לנו הקב"ה פעם אחת בכל שנה, להתבונן במעשינו של כל השנה ולשוב עליהם.

והנה לימדנו רבותינו כלל גדול (שבת י:), 'הנותן מתנה לחברו צריך להודיעו', ואף הקב"ה בעצמו הרי מקיים את כל התורה הקדושה כידוע, ולכן הוסיף הקב"ה ונתן לנו 'חודש שלם' שבו הוא מודיע לנו, כי הנה קרב ובא יום ה' הגדול, שבו יבוא מלך לשפוט תבל בצדק. וכל החפץ בחיים, יתעורר בשלושים יום אלו לפשפש במעשיו ולהיטיב דרכיו, למען לא יצרכו להיפרע ממנו חלילה על העבירות שבידו ביום הדין והמשפט. אדרבה, על ידי התשובה יזכה לצאת זכאי בדינו, ויכתבו

הקב"ה מודיע לנו כבר חודש לפני יום הדין שהוא עתיד לדון את העולם בראש השנה

והנמשל פשוט - סיים מרן החידושי הרי"ם זי"ע. הנה בחודש תשרי בא הקב"ה לשפוט את הארץ ולדון כל אחד ואחד מבאי העולם לפום מעשים דיליה. ובאותו הזמן בוחן הקב"ה כליות ולב, לבחון ולבדוק את מעשיו במשך כל השנה כולה האם היו כשורה או לאו.

כמובן שאם יבוא הקב"ה אלינו בפתע פתאום בלא שום הודעה מוקדמת, איזה פנים יהיה לנו. הרי לב יודע מרת נפשו היכן הוא אוהז בעבודת השי"ת ועד כמה התלכלכה והתטנפה נשמתו במשך השנה בעבירות ובחטאים, ואם ימצא אותנו הקב"ה במצב הזה, קרוב לוודאי שחלילה ייצא המשפט שלא לטוב. כל אחד מבין לבד שלהתחיל רק בעצם היום של ראש השנה בעבודת התשובה, הוא כבר מאוחר קצת, כי אז אנו כבר נמצאים בעיצומו של המלחמה - עם המקטרגים והמסטינים, וכבר אין פנאי מספיק להתרגל וללמוד רק אז כראוי את תכסיסי המלחמה ותחבולותיה.

ולכן הקב"ה שהוא מלך רחמן טוב ומיטיב, אינו פותח את משפטו בפתע פתאום. רק כבר שלושים יום קודם לכן בראש חודש אלול, הוא מודיע לנו על כוונתו לדון את העולם בראש השנה, כדי שנוכל להתכונן במהלך הימים הללו ולתקן את כל מה שפגמנו בנפשנו ובנשמתנו. וכאשר אכן נשתדל להשתמש בימים האלו

האויב בפתע פתאום מבלי שתהיה להם שהות כלשהו להתכונן למלחמה. כי אז המהומה והבלבול שולטת בכל, אף אחד מאנשי המלחמה שלהם אינו יודע מה תפקידו, היכן צריך לעמוד ומאיפה יש לו להשיב מלחמה. בעוד שהמדינה התוקפת מוכנה ומאורגנת מראש, משנתה סדורה ודרכי פעולתה ידועים וברורים, וכך הולכת וכובשת במהירות חבלי ארץ בזה אחר זה, בעוד שאין מי שיעמוד לנגדם ויהדוף אותם.

לכן, כל מדינה שחפצה בחיים, ובראשה מנהיגים חכמים ונבונים הרואים את הנולד, עוקבים כל העת אחר המדינות השכנות, אשר הדעת נותנת כי יתכן שבאחד הימים ירצו לפתוח עמהם במלחמה, ומכינים מראש תכניות מלחמה מפורטות, ומכשירים מבעוד מועד את חילותיהם שיהיו מוכנים לכל מקרה שלא יבוא. וכך גם במקרה של "התקפת פתע" ידע מיד כל אחד מאנשי הצבא את תפקידו וייעודו בשעת מעשה, וכך יהיה בכוחם להשיב תיכף מלחמה השערה, ולא יוכל האויב להכניע אותם במהרה.

והדבר נכון שבעתיים כאשר ראשי המדינה מצליחים לקבל ידיעות מהימנות מראש, על הכוונה לפתוח עמהם במלחמה, ואף השכילו להניח את ידיהם על תכניות וזמנים מדויקים בהם מתכוון האויב לתקוף במדינתם. או אז יקל עליהם שבעתיים לאמן את אנשי החיל כראוי, ואף להקדים ולתקוף את האויב במקומות בהם התכוון להגיע, וכך למנוע מהם מבעוד מועד להוציא את זממם לפועל.

לטובה ולברכה ואף נתאמץ להגביר בהם חיילים לתורה תשובה ותיקון המעשים, אזי בהגיע ראש השנה לא נהיה כנדהמים ונבהלים, אלא נדע שאנו את שלנו עשינו, ובעזר ה' את נפשנו הצלנו.

‘וחמת המלך שככה’ -

משל נפלא

ובספה"ק 'באר מים חיים' (בפרשתן) מבאר במשל נפלא נוסף, החסד הגדול שעשה עמנו השי"ת במה שהעניק לנו 'ירח ימים' - חודש אלול, להתכונן בימים אלו ליום הדין והמשפט בראש השנה, וכך לשון קדשו:

‘משל למלך אחד שהיה לו בת יחידה וחביבה אצלו. ובת מלכים בוודאי היא יפת תואר מאוד, ומזגה רך וקלוש, הכל בתכלית היופי. וכשרצה להשיאה לאיש, אמר בדעתו, אם אשיאה לבן מלכים, אפשר לא יהיה יָקָרָה נפש בתי בעיניו כל כך, להיותו [הוא עצמו] נכבד בעיניו מאוד, ולא יתן עיניו אליה להביט על כל הצטרפותה, הנצרך לה לפי מזגה וטבעה הרך. על כן

אשיאה לבן כפר, איש שדה, ואצלו תהיה נכבדה ויקרה מאוד, להיותו זוכה לישא "בת מלך", ויתן נפשו עליה יומם ולילה, להביט על כל ענינה והצטרפותה יומם ולילה, וימסור נפשו ונשמתו עליה בכל יכולתו ומאמצי כוחו.

וכן עשה, והשיאה לבן כפר, וציווה לו עליה: זה וזה תתן לה מזונתה בכל יום, כי לא תסבול מזונות הגסים, לגודל רכותה וזכותה. ובזה ובזה תלבישנה, שלא תלבש בגדים עבים, שלא תוכל בשרה לסבלם. ותשמרנה מכל דבר רע המזיק לה, כי הלא בתי היא, מזוככת בתכלית הזיכוך. והבטיח לו טובות רבות מאוד אם יעשה לה כן, ולהיפך אם לא יעשה, יעניש אותו בעונשים קשים ומרים.

ויהי כאשר לקח בן חקל [-איש שדה] הזה את בת המלך. אם עשה כדבר המלך, ודאי טוב לו וטוב לבת המלך, וכלום חסר מבית המלך, והמלך מיטיב עמו בתכלית ההטבה כיד המלך. אבל אם בן כפר הזה שוכח מה יש לו בביתו, וכי בת מלכים היא, והוא הולך בשרירות לבו,

ב. המשל מובא בקצרה בספר 'שיח שרפי קודש' (אלול - ה), וזה לשונו: 'החידושי הרי"מ זי"ע אמר על חודש אלול שהוא מתנה טובה הכנות של חודש זה, שאיש חיל מאנשי הצבא אין לו פנאי להכין עצמו בכלי זין שלו להיות מוכן בכל ומיופה בעת המלחמה, בשעה שהמלחמה קשה עליו, שאז צריך לפעול בקשתו וברמחי. וההכנה להיות מוכן בכל ומיופה, נצרך להיות קודם הליכתו למלחמה. כן הוא מראש חודש, שבראש השנה אין פנאי כלל'.

ועיין עוד בספה"ק 'ערבי נחל' (פרשת אמור - דרוש ב) שכתב כעין זה: 'אך הענין, להיות מבואר בספרים, שחסד גדול עשה השי"ת עם ישראל שהודיעם יום הדין והמשפט, בכדי שיעמדו על נפשם להילחם נגד השטן בתפלה ושופר, מה שלא כן לכל עובדי כוכבים, וכמו שכתבנו במקום אחר (ר"ה דרוש א) מדברי המפרשים, 'מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל' (תהלים קמז, יט - כ), היינו יום ראש השנה שכתוב בו (תהלים פא, ה) 'כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב', 'לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום', רצה לומר שאין יודעין משפט של עצמם אימתי הוא, מה שאין כן ישראל שידעין זאת, נקהלו ועמוד על נפשם'.

בחודש אלול יש לנו לרפאות ולתקן את הנשמה הקדושה

והנמשל מובן מאליו. כי 'בת המלך' היא הנשמה הקדושה הניתנה באדם, שהיא 'ברתא דמלכא' - בת מלך עולמים ברוך הוא וברוך שמו הנכבד והנורא וכו'. ויפיה ותוארה וזכותה ודקותה אין להיספר ולהיאמר, וידוע לכל, כראוי לדבר הנקרא 'בת מלך עולמים ברוך הוא'.

ולא נתנה ה' אלקינו לכל צבא השמים, גם להמלאכים משרתי א"ל עליון ברוך הוא, כנודע שנשמות ישראל גבוהים מנשמות המלאכים, כי אם לגוף האדם אשר על הארץ גוש עפר מן האדמה. בכדי שעל ידי כך תיקר נפשה בעיני בן כפר איש שדה הלזה עפר הארץ.

וציווה לו עליה לאמר לזונה בדברים הרכים ודקים למאוד, הוא עסק התורה מה שאדם עוסק בתורה לשמה, הוא מזון הנשמה ומאכלה, והוא חיותה. ולהלבישה מלבושי כבוד זכים ונקיים, הוא הרמ"ח מצוות עשה שהם לבושים על רמ"ח אברי הנשמה מראשה ועד רגלה. ולשמרה מכל דבר רע ומזיק, הוא השס"ה לא תעשה שהמה דברים הרעים המזיקין לנשמה. והזהיר לו, אם תעשה הטוב כאשר אנכי מצוך, ודאי יהיה טוב לך טוב לנשמתך. ובאם לאו, הרי כל מיני עונשים נגדך ליסרך על ככה, עד מיצוי דם הנפש.

ואם האדם עושה כראוי, ודאי מה טוב לו בזה ובכא. אבל אם הגוף מתחיל לילך בשרירות לבו הרע, להתאוות לתאוותיו וחמדותיו. ומזון הנשמה שהוא עסק

ואינו מביט עליה כלל, אם אוכלת או לא, ומה היא לובשת. והולך כמה ימים שאינה אוכלת כלל, ולפעמים כשמזכיר את עצמו, הוא מאכילה מאכלים עבים וגסים מלוכלכים בטיט ועפר, ומעורב כל מיני צרורות ואבנים וכדומה. ועל ידי זה מתקלקלין אבריה הפנימיים, ומחמת הכאב והצער פניה משתנה לשחרות, עד שלא ניכרה בחוצות אם היתה בת מלך מעולם.

וכמו כן מלבישה לבושים עבים גסים, עד שהוא מגיעה ללבושי שק ולבדים הקשים, עד שגם בשרה מבחוץ נתמקמק ונטשטש, ואינו שומרה מדבר המזיק לה, והיא נחלשת ומוכת במכות ופצעים מכל דברים הרעים בכל בשרה, ומכף רגל עד ראש אין בה מתום, פצע וחבורה ומכה טריה.

ויהי בהישמע הדבר הזה אל המלך. הנה עם כל זה, המלך הוא הטוב בתכלית הטוב, אינו שולח אחריו בפתע פתאום להביאו אל המלך, כי אם שולח אליו לאמר, אשר בעוד שלשים יום וכדומה יבוא אל המלך. ועל ידי כן, הבן כפר הזה נותן אל לבו מה עשה עד הנה, ומה יעשה לו על זה. ומתחיל לרפאותה במעט מעט מן המכות והפצעים, ומאכילה ומשקה בדברים היפים לה ושומרה מכל דבר רע, ועושה לה חפצה ומלבישה לבושי כבוד, ועושה לה פנים שוחקות קצת, ומביאה לבית המלך למועד הקבועה, קצת שש ושמת. ובזה חמת המלך שככה במקצת, ומחזירם אחר כך לביתם בכבוד כראוי. וכו'.

וכו', והיא מוכת במכות ופצעים רבים מהם, שאינה יכולה לסובלם עליה כלל.

והמלך הקדוש ברוך הוא וברוך שמו, הנה עם כל זה הוא הטוב והמיטיב, ובתחילה מודיע להאדם, שעתיד להביא אותו לפניו לראות מה עשה בבתו. והוא **בכל שנה ושנה ביום הזכרון יום ראש השנה**, שכל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון. ועת הזה ידוע לאדם שעתיד לעמוד לפניו בראש השנה. **ואם בעל שכל הוא, יראה בימים הקודמים לתקן הנשמה קצת, להאיר אל עבר פניה, להברותה מעט מעט באברים הפנימים בעסק התורה כראוי כאשר יוכל, ולהלבישה לבושי כבוד במצוות ומעשים טובים, לעשות לה קצת תואר והדרת פנים לבוא אל המלך. עכלה"ק.**

התורה, נשכח מאתו על יום או יומיים ויותר ויותר. ולפעמים כשלומד, להאכילה את מזונה, הרי מעורב עם כל מיני הבלים ושטותים, להתפאר ולהתגאות וכו', הרי המזון מעורב בעפר וטיט וטינוף ואבנים, הוא היצר הרע הנקרא אבן וכו'.

וכן הוא ממש במעשה המצוות שהם לבושי הנשמה וכו', שעושה אותם מעורב מכל מיני הבלים ושטותים ותאוות היצר הרע, והרי כל הבגד הוא מטונף בטינוף ממש מסריח, עד שאין בנשמה כח לסובלו כלל, והוא גס ועב מתאוות המגושמים אשר בארץ המה, והמה לבושי שק ממש וכו'. וביותר ויותר שאינו משמרה מכל דבר רע, שעובר על עבירות האמורין בתורה

טעמים שונים למה ניתן לנו דווקא 'שלשים יום' כהכנה ליום הדין

אותנו אדונינו דוד המלך ע"ה (תהלים לד, טו), שבתחילה יש לעסוק ט"ו ימים על 'סור מרע', ואחר כך צריכים לעסוק עוד ט"ו ימים בענין 'ועשה טוב'. וכך לשון קדשו:

'ובכתה' וגו', הוא התשובה והחרטה הגמורה על העבר בבכי ובדמעה, להרחיץ את צואת בנות ציון היקרים בדמעות העינים, ותבכה על עזבה עד הנה, 'את

ט"ו ימים של 'סור מרע'
וט"ו ימים של 'עשה טוב'

ועל פי זה הולך הבאר מים חיים ומבאר בטוב טעם ודעת כל הפסוקים בפרשת 'אשת יפת תואר', יעויין שם בארוכה. ונביא קטע אחד בו מבאר בביאור נפלא למה ניתן לנו בדווקא 'שלשים' יום בחודש אלול לעסק התשובה, כדי שכך נוכל לעסוק בענין התשובה לפי הסדר שלימד

שרירות לבם הרע ואין להם מעשים טובים, ליתן להם חודש אלול להכין להם צדה לדפוק בפתחי תשובה", (לשון הערבי נחל' ראש השנה - דרוש א).

ובספר 'מנורת המאור' (פרק ראשון - אות רצ) כתב, כי בכדי לעורר את האדם מן התרדמה העמוקה שנפלה עליו במשך כל ימות השנה, לא די בזמן מועט, אלא צריך לכך לפחות שלושים יום.

וכתב עוד המנורת המאור, ששלושים יום אלו - בצירוף עשרת ימי תשובה - הם ימים שבהם נתרצה הקב"ה למחול על עוונותיהם של בני ישראל לאחר שנכשלו בחטא העגל, ובאותו הזמן ציווה הקב"ה למשה רבינו לעלות ההרה ולקבל לוחות שניות. ומאז ועד עתה נשארו ימים אלו ימים של רחמים ורצון, בהם מוחל הקב"ה עוונותיהם של ישראל, וכל מי שמתחזק בימים אלו לעשות תשובה על מעשיו הרעים, זוכה למחילה סליחה וכפרה.

על ידי תתק"ס השעות של ארבעים ימי הרצון, זוכים כל ישראל לבחינת מקוה טהרה

טעם נפלא נוסף מדוע הצריכו בדווקא שלושים יום של חודש אלול לתשובה מבואר בספה"ק 'בני יששכר' (מאמרי חודש אלול מאמר א - מהות החודש), דהנה כאשר נצרף יחד ה'שלושים יום' של חודש אלול עם 'עשרת הימים' שמראש השנה ויום הכיפורים הם יהיו יחדיו ארבעים יום, ובארבעים יום הללו ישנם תתק"ס שעות, שהם כנגד תתק"ס לוגין הנצרכים

אביה' דא קוב"ה, 'ואת אמה' דא כנסת ישראל כידוע. 'ירח ימים' כי בכל הזמנת הקדושה צריך הזמנה קודם לה שלושים יום, כעין אומרם ז"ל (פסחים ו.), שואלין בהלכות פסח קודם לפסח שלושים יום, והוא הדין בכל יום טוב, וכמו שכתבו הפוסקים (אורח חיים סימן תכ"ט).

וכמו תשובת השנה בחודש אלול, המוכן לתשובה טרם בא השנה החדשה. והטעם לזה כתבנו במקום אחר, בבחינת השלושים מעלות הידועים, שהם ט"ו מעלות אחורנית להתרחק מהחטא [בבחינת 'סור מרע'], וט"ו מעלות לעלות בקודש בכל מעלה ומעלה מעט יותר [בבחינת 'עשה טוב'], ואחר כך הוא ראוי והגון מוכן ומזומן לקבלת הקדושה והטהרה, עכלה"ק.

עוד כמה טעמים למה ניתן לנו בדווקא 'שלושים יום' לתשובה

עוד ביאור בזה למה ניתן לנו דווקא 'שלושים יום' לתשובה בחודש אלול, מובא בספרי היראה (השל"ה הקדוש - ווי העמודים - פרק עשרים ואחד ב, קב הישר - פרק מח), כי 'שלושים יום' זהו תקופת הזמן שבית דין מקציבים לכל מי שנתחייב מעות לחברו ועדיין לא פרע, כדי שבמשך שלושים יום הללו יעשה כל טצדקי להמציא המעות ולסלק החוב. ואם עד היום השלושים לא עשה את המוטל עליו ולא פרע את חובו, בוא יבוא שליחי בית דין ויגבו ממנו בעל כרחו.

"כך נתן הקדוש ברוך הוא זמן לאותן בני אדם, אשר בכל השנה הולכים אחרי

התתק"ס שעות, מתהווה מקוה הטהרה של כלל ישראל.

לפני המון התפילות בחודש תשרי צריכים לשהות מקודם חודש אחד, וכולי האי ואולי...

עוד טעם בזה למה ניתן לנו שלושים יום של אלול כהכנה לראש השנה, היה כ"ק מרן אדמו"ר מהרי"מ מראחמסטריווקא צוק"ל רגיל לספר מה שבדידו הוי עובדא, שבאחד מהשבתות של חודש אלול בא להסתופף בצילו של הרב הדומה למלאך ה' צבאות הרה"ק המהר"א מבעלזא ז"ע, ומחמת חלישות קולו והדוחק הרב ששרר במקום, כמעט ולא הצליח לשמוע את דברי התורה שהשמיע הרה"ק מבעלזא. אולם דבר אחד הצליח לשמוע, שחודש אלול הוא בבחינת מה שאמרו חכמינו ז"ל במתניתין (ברכות פ"ה מ"א) 'חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת, ומתפללים כדי שיכוונו את לבם למקום'.

והכוונה בזה, שכשם שלפני כל תפילה צריכים 'שעה אחת' כהכנה קודם התפילה, כך לפני חודש תשרי - ירח האיתנים דתקיפי בתפילות ובמצוות ובימים טובים, צריכים לפני זה הכנה של 'חודש אחד' שלם, כהכנה דרבה לקראת כל התפילות של הימים הנוראים וחג הסוכות ושמחת תורה.

ועל דרך זה איתא בספה"ק שם משמואל (כי תבוא תרע"ב): 'הנה זה לימוד גדול לכל הבא ליטהר, שטרם יקרב לכל דבר לעשותו, הן בתורה ובתפילה וכן אפילו

לארבעים הסאה של המקוה כשרה, ונמצא שארבעים ימים האלו הם בבחינת מקוה המטהר את הטמאים, ומחדש את בני ישראל להיות מעתה כבריה חדשה וטהורה.

וכך לשון קדשו: 'והנה ימי הרצון ימי התשובה הניתנים במתנה מן הש"י לישראל עם קרובו לטהרם מעונותיהם, [הם] כמו מקוה טהרה ויתהוו כבריה חדשה. הן המה ארבעים יום, מראש חודש אלול עד יום הכפורים, הנה הם תתק"ס שעות, הם גם כן מקוה טהרה לביטול הבריה י"ו היסודות כל אחד בשישים, כנ"ל, ולהתהוות אחר כך כבריה חדשה. וזה הרצון בזמן הנועד, הוא המושפע מאת הש"י מעולם התשובה...

וזהו שאמר 'מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל, רצה לומר, מה מקוה מטהר את הטמאים בתתק"ס לוגין, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל בתתק"ס שעות שבארבעים יום ימי רצון. עכלה"ק.

ומעתה צא ולמד, עד כמה צריכים לנצל כל שעה ושעה מכל ארבעים ימי הרצון האלו לתשובה ולתיקון המעשים. שהרי כשם שבמקוה, אם חסר לוג אחד מאותם תתק"ס לוגין, המקוה פסולה לגמרי, מאחר שאין בה ארבעים סאה שלימות. כך גם לגבי ארבעים ימי הרצון, אסור לומר, עדיין יש מספיק זמן עד ראש השנה, כי אין זה כך, רק כל שעה ושעה מאותם התתק"ס שעות נצרכים ונחוצים ודחופים לעבודת התשובה, כי דווקא על ידי כל

ומבואר שם בגמרא שהכלל כך הוא: שלשה ימים לאחר השבת, דהיינו ימי ראשון שני ושלישי, נחשבים עדיין כימים ש'לאחר השבת' הקודמת. ולכן אם חזר עד יום שלישי, נחשב עדיין שהגיע לפני שעבר השבת לגמרי, והגט לא חל. לעומת זה שלשה הימים הבאים, דהיינו ימי רביעי חמישי ושישי, כבר נחשבים כבר כימים ש'לפני השבת' הבאה. ולכן אם חזר הבעל רק ביום רביעי, חל הגט, כי כשחזר ביום רביעי כבר נחשב 'לאחר שבת' הקודמת.

ומבאר שם **הקרוב נתנאל** (גיטין פרק ו סימן יד אות ה) סוד הדברים: 'דשבת היא נקודה האמצעית, ויום ד' הכנה לקבל "נפש" דנשמה חדשה (- הנשמה יתירה החדשה שמקבלין בשבת הבאה), ויום ה' לקבל "רוח" דנשמה חדשה, ויום ו' לקבל "נשמה" לשבת הבאה. ויום א' השארת הסתלקות "נשמה" חדשה (-שקיבלו בשבת הקודמת), ויום ב' השארת "רוח" מנשמה חדשה, ויום ג' השארת "נפש" וחוזר חלילה, עכ"ל.

בדבר הרשות, לא יהיה נבהל לעשותו טרם יצייר בעצמו היטב את הדבר ההוא וצורתו ותועלתו. וזהו (ברכות ל): **'חסידי הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין'** וכו'. ונראה דזוהי הכנת אלול קודם ראש השנה, לבלי יקרב לעבודת החודש השביעי אלא בהכנה וציור מקודם במחשבתו, לפני מי הוא עומד ועובד עבודתו שבלב, ותקיעת שופר ויתר מצוות שבחודש תשרי, ולזה צריך הרגל רב. ונקבע לזה חודש אלול, **"וכולי האי ואולי"**. עכ"ל.

עד שלשה ימים אחר השבת נחשב עדיין כהמשך מהשבת הקודמת

עוד אפשר לבאר הענין שניתן לנו בדווקא 'שלשים יום' כהכנה ליום הדין בראש השנה. על פי מה שמבואר בגמרא (גיטין עז.), בענין הימים ש'לפני' השבת ו'לאחר' השבת. וזה נוגע לדינא לגבי בעל האומר לאשתו, 'הרי זה גיטיך אם לא אבוא אחר שבת', כלומר, הגט יחול רק בתנאי שלא אבוא לכאן עד 'אחר שבת', ונשאלת השאלה עד מתי נחשב 'אחר שבת'.

ג. ומקור הדברים הם בכתבי מרן האר"י הקדוש זצוק"ל (שער הכוונות, דרושי שבת דרוש א, ענין ויהי נועם) המבאר את הענין בארוכה: 'צריך האדם לכוון כדי שיישאר לו איזה תוספת מאותה הקדושה של שבת לימי החול הבאים, ועל ידי כן יכנו דרכיו, אם יתמיד לכוון בהם היטב, ומובטח לו שלא יקטרג בו היצה"ר, ולא יחטיא אותו כל אותו השבוע, והכל תלוי כפי תוקף כוונתו בקדושה ובטהרה. והנה ענין השארות תוספת הקדושה הוא על דרך זה: כי ביום ראשון של השבוע נשארת באדם בחינת תוספת קדושת ה'נשמה' [של השבת הקודמת], ובהתחלת ליל שני תלך ממנו ותסתלק, ותוספת ה'רוח' נשאר עד סוף יום שני בשבת, ואחר כך יסתלק, ותוספות ה'נפש' נשארת עד סוף יום שלישי בשבת, ואחר כך תסתלק.

ומיום רביעי ואילך צריך לכוון באופן אחר, והוא להכין עצמו שיהיה ראוי ומוכן לקבל תוספת 'נפש' משבת הבא. וביום חמישי יכוון להכין עצמו שיהיה ראוי ומוכן לקבל תוספת 'רוח' משבת הבא. וביום השישי יכוון להכין עצמו שיהיה ראוי ומוכן לקבל תוספת 'נשמה' משבת הבא.

הרי נמצא כי יום השבת הוא רביעי, ושביעי. [לבד מה שהשבת הוא ביום ה'שביעי', נחשב גם שהשבת הוא ביום ה'רביעי']. כי הנה שלשה ימים הראשונים הם מכלל השבת שעברה, ושלשה

הארת החג נמשך עד שלושים יום אחר החג, מפני שהכינו עצמם לחג במשך שלושים יום

ומבואר שם בגמרא, שלשיטת רבי, גם במועדים כך הוא, שאם הבעל אמר לאשתו, 'הרי זה גיטיך אם לא אבוא אחר הרגל', אזי עד 'שלושים יום' לאחר הרגל, נחשב עדיין כימים של המשך הרגל, ולכן אם חזר הבעל תוך שלושים יום, לא חל הגט, כי עדיין לא עבר הרגל לגמרי. ורק אם חזר לאחר שלושים יום מהרגל, אזי חל הגט, כי עתה נחשב כבר שחזר 'אחר הרגל'.

ולכאורה אינו מובן, בשלמא בשבת כבר נתבאר שהארת וקדושת השבת נמשך עדיין עד שלשה ימים אחר השבת. אך ברגלים ומועדים, מהו הסברא לומר, שעד שלושים יום אינו נחשב עדיין 'אחר הרגל', אתמהא.

ומבאר בספה"ק שם משמואל (פסח תרע"ג) בשם אביו הרה"ק האבני נזר זצוק"ל טעם נפלא, כי הכלל כך הוא, הרושם של השבתות והימים טובים נשארים דווקא, כפי ההזמנה וההכנה שהאדם הכין עצמו לשבת ויום טוב. ולכן בשבת שההכנה לשבת הבאה הוא בשלשה ימים שלפני השבת, בימי ראשון שני ושלישי כמו

שנתבאר בגמרא, לכן נשאר הרושם גם כן דווקא עד שלשה ימים שאחר השבת.

לעומת זה ברגלים ומועדים, שכבר שואלים ודורשים 'שלושים יום' קודם החג, על כן נמשכת הארת החג במשך 'שלושים יום' לאחר החג, ולכן לשיטת רבי, כל השלושים יום שלאחר החג, נחשבים עדיין כימים ש'לאחר הרגל'. כי כפי מיסת ההכנה וההזמנה שהכין את עצמו להארת החג, כך נקשרה עמו קדושת והארת החג גם לאחר החג, עכדה"ק.

'כולא גופא בתר רישא גריר'

ועפי"ז יובן שפיר למה ניתן לנו דווקא 'שלושים יום' של תשובה בחודש אלול, כהכנה לראש השנה. כדי שבכך יישאר אצלינו רושם התשובה במשך 'שלושים יום' לאחר ראש השנה, והיינו במשך כל חודש תשרי ירח האיתנים. שהרי כפי ימי ההכנה כך נשאר הרושם לאחר מכן. וכיון שהכין עצמו לראש השנה בתשובה במשך שלושים יום, ממילא יישאר רושם הקדושה והתשובה בכל שלושים ימים הבאים, שהוא החודש הראשון של השנה, ירח האיתנים.

וכיוון שהחודש הראשון של השנה יהיה טוב בשלימות, מתוך תשובה שלימה וקדושה וטהרה, ממילא זה ישפיע כך

ימים אחרונים הם מכלל השבת הבאה, נמצא שיום השבת הוא רביעי. ועל ידי שיכוון כוונות אלו בשלשה ימים האחרונים יזכה לתוספת שבת הבאה, והרי ביארנו, כי בכל השנה ימים צריך לכוון ענין קבלת תוספת שבת, או משבת שעברה או משבת הבאה, וזה בענין שלשת חלקי נפש רוח נשמה, כל אחד ביומו. עכלה"ק.

השנה כולה, וכך יזכה באמת ל'שנה טובה ומבורכת' ברוחניות ובגשמיות במשך כל ימי וחודשי השנה.

על כל השנה כולה, כי 'כולא גופא בתר רישא גריר', וכידוע ש'ראשית השנה' - חודש תשרי ירח האיתנים, משפיע על כל

טעם קריאת פרשת מחיית עמלק בחודש אלול

הישראלי ומתחילים לקררו ולצננו מגודל התלהבותו והתעוררותו.

באומרם אליו יום ויום, אין הכי נמי, נמצאים עתה בימים קדושים ויקרים עד מאד, ואכן אתה נצרך להכין עצמך בתשובה גדולה לקראת יום הדין הממשמש ובא. אך סוף סוף הרי נמצאים עדיין בתחילת חודש אלול, וחודש אלול הוא הרי חודש ארוך, 'ירח ימים', שלשים יום. ובכן למה לך להתעורר תיכף ומיד בתחילת החודש לתשובה גדולה, הרי עוד היום גדול, ועדיין אתה יכול להמשיך סדר יומך כרגיל, ורק בהמשך החודש תקח עצמך לתשובה גדולה הזאת. וכך עומד היצר ומצנן את האדם מדי יום ביומו, שידחה את התשובה הגדולה של חודש אלול בעוד יום ובעוד יום, עד שהאדם מוצא את עצמו כבר בערב ראש השנה...

וכנגד זה בא לנו בסוף פרשתן, "פרשת זכור", 'זכור את אשר עשה לך עמלק, אשר קרך בדרך'. ובזה באה התורה הקדושה להזהירנו, שבחודש אלול יש לנו לזכור

'אריה שאג מי לא יירא'

והנה עצם ימי חודש אלול מסוגלים מאד לתשובה, וכלשון קדשו של הרה"ק בעל החידושי הרי"ם זי"ע במכתב קדשו לעדת צאן מרעיתו: "אחינו בני ישראל הזהרו בתשובה באלו ימים המסוגלים לתשובה, אף כי בכל יום ויום יוצא בת קול ואומרת 'שובו בנים שובבים', אך בזו הימים, הימים עצמם שואגים כאריה לאדם, שישוב בתשובה שלימה כראוי, ועל זה נאמר 'אריה שאג מי לא יירא'."

"וצא הלחם בעמלק מחר" - צריכים לערוך מלחמה עם עמלק המפתה בכל יום מחדש לדחות את התשובה ל'מחר'

אמנם זה לעומת זה עשה האלקים, הדבר מובן מאליו שהיצר הרע וכת דיליה אינם נשכבים לישון בחודש אלול... רק כשהם רואים שבני ישראל לקחו את עצמם לתשובה גדולה, מחמת גודל קדושת הימים וההכנה ליום הדין, הם באים לאיש

אף פעם לא מאוחר יותר מדאי

אולם ביחד עם כל זאת צריכים גם לזכור, שגם אם הגיע כבר לחצי חודש אלול ואפילו לסוף החודש, ופתאום תופס את עצמו שעדיין לא התחיל כלל בעבודת הימים, בכל זאת גם עתה לא ישמע לדברי היצר, הבא לפתותו עתה בחלקלקות לשונו ממש בהיפך הגמור מן הקצה אל הקצה, ש'כאשר אבדתי אבדתי'. ומייאש אותו שכבר מאוחר מאד, וחלילה כבר אין בידו תקווה לשוב עתה בתשובה הראויה לקראת ראש השנה, מאחר שלא לקח את עצמו בתשובה מיד בתחילת החודש.

רק יגער בשטן, ויתחזק מאד לנצל לכל הפחות את הימים הנותרים בקדושה ובטהרה, ובתשובה שלימה, ובוודאי ה' הטוב הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם, יראה בצערו ובושתו, ויקבל את תשובתו לרחמים ולרצון, מתוך רחמים וחסדים גדולים.

על ידי מרדות אחת בליבו של אדם נהפכים מיד ל'אחיק' ולבחינת צדיק גמור

ויזכור מה שנאמר עוד בפרשתן (דברים כה, ב-ג), 'והיה אם בן הכות הרשע והפילו השופט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר, ארבעים יכנו לא יוסיף פן יוסיף להכותו על אלה מכה רבה ונקלה אחיק לעיניך'. ופירש"י, 'ונקלה אחיק' - כל היום קוראו 'רשע', ומשלקה קראו 'אחיק'.

ורואים מזה, שאפילו רשע גמור, נהפך תיכף ומיד לבחינת 'אחיק', על ידי המלקות

ביותר מעשה עמלק, אשר זהו עיקר קליפתו, לדחות את האדם ל'מחר', להמתין עם עבודת התשובה עד 'מחר', וכזה יאמר לו גם 'מחר', להמתין שוב עד 'מחר', וכן עד עולם.

וכמו ששמעתי מהגה"צ רבי נטע פריינד זצ"ל, פירוש נפלא בדרך מליצה על מה שנאמר (שמות יז, ט), 'וצא הלחם בעמלק מחר', היינו שצריכים להשיב מלחמה שעה עם 'עמלק' - הוא היצר הרע המפתה לדחות כל דבר ל'מחר'.

פרשת כי תצא סופה נעוצה בתחילתה, ותחילתה נעוצה בסופה

ונמצא שפרשתן סופה נעוצה בתחילתה, ותחילתה נעוצה בסופה. תחילת פרשתן מדבר על המלחמה שאנו צריכים ללחום עם האויב והשונא הגדול ביותר - הוא היצר הרע, ולעסוק בעבודת התשובה במשך כל ה'ירח ימים' של חודש אלול שהוא זמן המיוחד והמסוגל לתשובה.

אמנם כדי לזכות לזה, לעסוק בעבודת התשובה במשך כל ה'ירח ימים' ולא לדחות את התשובה מיום ליום, מוכרחים לזכור גם מה שכתוב בסוף פרשתן, 'תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח', שיש לנו למחות את עמלק המפתה אותנו לדחות את עבודת התשובה ליום מחר - 'וצא הלחם בעמלק מחר', ורק כך נוכל אכן בסייעתא דשמיא לנצל את כל ה'ירח ימים' של חודש אלול לעבודת התשובה, ולהכנה דרבה לקראת יום הדין הממשמש ובא.

אשר קיבל ונענש. וכבר אמרו חז"ל (ברכות ז.), 'טובה מרדות אחת בליבו של אדם יותר ממאה מלקויות'. נמצא שעל ידי ה'מרדות אחת' שיש לו עתה בליבו, על זה שלא ניצל כראוי את תחילת ימי חודש אלול, הוא נהפך בזה מיד ל'אחיק' ולבחינת צדיק גמור, ובוודאי עוד יספיק להכין את עצמו כראוי ליום הדין.

'והסר שטן מלפנינו ומאחרינו'

זה הכלל: חודש אלול הם ימים המסוגלים

מאד לתשובה, ויש לנו לנצל כל רגע של הימים הקדושים האלו, מבלי להתפעל כלל מדברי היצר הרע, לא כאשר בא לפתותינו שעדיין מוקדם ביותר, ולא כאשר בא לפתותינו שכבר מאוחר יותר מדאי חלילה. רק יזכור שכל דבריו המה דברי הבל ושטות, תמיד מתקבלת התשובה, ואף פעם לא מוקדם יותר מדאי, רק צריכים לנצל ממש כל רגע של חודש אלול, כמו שכבר נתבאר כמה וכמה טעמים, למה נצרכים ונחוצים כל השלושים ימים של חודש אלול לעבודת התשובה, וכולי האי ואולי.

יעזור השי"ת, שנזכה לנצח את יצרנו הרע, ואכן לא להתפעל כלל מכל סוגי

הדרכים שהוא מנסה לצנן ולקרר ולייאש אותנו חלילה מעבודת התשובה, ואדרבה נזכה להתחזק כנגדו כצור החלמיש, ולנצל כראוי וכדת את כל ימי ה'ירח ימים' - חודש אלול המסוגלים מאד לתשובה, ושנזכה לשוב בתשובה שלימה וגמורה, ולהכין את עצמינו כראוי לקראת ראש השנה במשך כל יום ויום של חודש אלול, וכך בוודאי נזכה בראש השנה לכתיבה וחתימה טובה בספרן של צדיקים גמורים לאלתר לחיים טובים ולשלום, אמן.

הספר שבכש הרבה לנכות

בנין יעקב

אמרים יקרים מפנינים נפלאים
לעזר הלכות בימים המאירים
להבהיק עיניים ביהלום וספירים

חודש אלול

הנושאים בקונטרס

הבנה ליום הדין
אהבת חברים בחודש אלול
יג מידות של רחמים בחודש אלול
תקיעת שופר בחודש אלול
אחת שאלתי - הבקשה בחודש אלול
תמים בתורה ובמצוות
תשובה ועסק התורה
מעלת ימי הסליחות
שבת של אלול

נירנן להשיג בחנויות הספרים המובחרות
וכאן בביהכ"ס אצל:

ספר בנין יעקב אלול

לסיום אל הדין
ואל התפילה